

Įtraukiųjų Inovacijų ir Socialinio Verslumo Kursas (InnoSocial)

4 Modulis. Socialinės įmonės steigimas

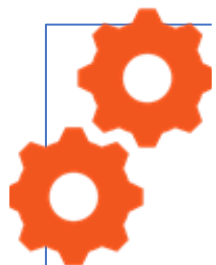
Projekto Partneriai

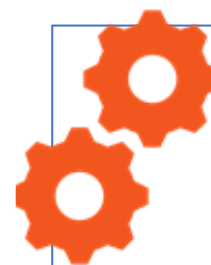
UNIVERSITÀ
DI PAVIA

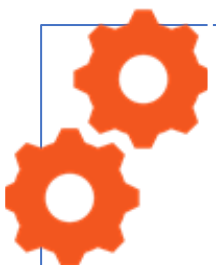
Modulio struktūra

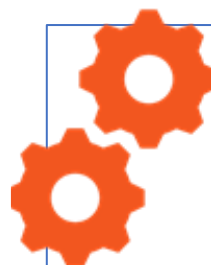
1.1 Skyrius. Kaip įsteigti socialinę įmonę

1.2 Skyrius. Verslo valdymo teisinės formos ir šios srities teisinės nuostatos

1.3 Skyrius. Valdymo procesai socialinėje įmonėje, kuriant ir įgyvendinant finansinę strategiją.

1.4 Skyrius. Socialinių įmonių steigimo ir veiklos atvejų analizė

1. Kaip įsteigti socialinę įmonę?

Turinys

- ES Reglamentai
- Socialinių įmonių apibrėžimas ir tipai
- Socialinės įmonės steigimo sąlygos
- Pavyzdys: Lenkija
- Idėjos pavertimas verslu
- Išvados

Įvadas

Socialinės įmonės svarba

- Socialinės įmonės orientuojasi į socialinius tikslus, o ne į pelno didinimą.
- Šis pristatymas apima žingsnius ir taisykles, susijusias su socialinės įmonės steigimu.
- Socialinės įmonės atlieka lemiamą vaidmenį kuriant teigiamą socialinį poveikį ir skatinant bendruomenės vystymąsi.

ES Reglamentai

Socialinio Verslo Inicijatyva (2011)

- Išleista Europos Komisijos, siekiant išsiaiškinti socialinio verslo aspektus.
- Pripažįsta socialinio verslumo rinkos mastą Europoje.
- Pagrindinė statistika:
 - ES dirba daugiau nei 11 mln.
 - Tai sudaro daugiau nei 6 % ES gyventojų.
 - Viena iš keturių Europos įmonių yra socialiai orientuota.

Socialinės įmonės apibrėžimas

Nėra vieningo apibrėžimo

Europos Komisija nustatė bendruosius socialinių įmonių kriterijus:

- Komerčinę veiklą skatina socialinis arba visuomeninis bendros gerovės tikslas.
- Pelnas pirmiausia reinvestuojamas socialiniams tikslams.
- Organizacinė struktūra atspindi misiją.

Du tipai:

- Įmonės, teikiančios socialines paslaugas ar prekes pažeidžiamoms grupėms.
- Įmonės, įtraukiančios į gamybos procesą atskirtas socialines žmonių grupes.

Socialinių Įmonių Tipai

Įvairovė visose šalyse

Socialinės įmonės gali būti įvairių teisinių formų: kooperatyvai, asociacijos, fondai, ne pelno įmonės.

Bendros charakteristikos:

Perteklius investuojamas atgal į organizaciją.

Siekite socialinės ir profesinės narių integracijos arba naudos vietos bendruomenei.

Skirtumai nuo tradicinių įmonių ir ne pelno:

Veikti tiek socialiai, tiek ekonomiškai.

Pajamas iš pelno siekiančios veiklos skirti statutinei visuomeninei veiklai.

Socialinių Įmonių Steigimo Sąlygos (Pavyzdys: Lenkija)

Socialinės įmonės steigimas Lenkijoje

Sąlygos įvairiose šalyse skiriasi, net ir ES.

Lenkijos pavyzdys:

- Socialinių įmonių teisinės bazės ir paramos struktūros.
- Būtinė registracijos ir veikimo veiksmų.
- Bendras veikimo pagrindas:
- Veikia tiek socialiai, tiek siekdamas pelno.
- Socialinių tikslų ir ekonominio gyvybingumo balansas.

Pagrindiniai Socialinės Įmonės Starto Žingsniai

Nuo idėjos iki realybės

Potenciali rinka:

- Nustatykite klientus, norinčius pirkti produktą / paslaugą.
- Išanalizuokite konkurenciją ir rinkos spragas.

Misija:

- Aiškiai apibrėžkite socialinę misiją.
- Atskirkite nuo mažiau etiškų alternatyvų.
- Jei reikia, įtraukite socialinę paskirtį į registracijos dokumentus.

Finansinis planavimas:

- Suplanuokite verslo išlaidas ir pajamų lūkesčius.

Buvimas internete:

- Sukurkite svetainę ir naudokite socialinę žiniasklaidą, kad pasiektumėte klientus.
- Pasidalykite teigiamų pokyčių ir poveikio istorija.

Verslo Planas ir Teisinė Struktūra

Verslo plano kūrimas

Būtinasi norint apibrėžti tikslus ir strategijas.

Tikrina verslo idėjos įgyvendinamumą.

Planuoja ateities veiklą ir etapus.

Teisinė struktūra pasirinkimas

Įtakoja atlyginimą, investicijas ir atsakomybę.

Svarstymai apima:

- Ar reikia įsteigti.
- Socialinis tikslas ir labdaros statusas.
- Pajamų šaltiniai (dotacijos, nuosavas kapitalas, prekyba).
- Kontrolės ir nuosavybės nuostatos.
- Mokesčių lengvatos ir biurokratijos valdymas.
- Lankstumas būsimiems pokyčiams.

Išvada

Santrauka

- Socialinės įmonės yra gyvybiškai svarbios sprendžiant socialines problemas taikant verslo modelius.
- Labai svarbu suprasti ES reglamentus ir konkrečias šalies sąlygas.
- Pagrindiniai žingsniai apima rinkos analizę, misijos apibrėžimą, finansinį planavimą ir teisinės struktūros pasirinkimą.
- Sėkmingos socialinės įmonės subalansuoja socialinį poveikį su ekonominiu tvarumu.
- Tolesni veiksmai apima nuolatinį vertinimą ir pritaikymą, kad būtų užtikrinta ilgalaikė sėkmė ir poveikis.

2. Verslo valdymo teisinės formos ir šios srities teisinės nuostatos

Turinys

- Įvadas į socialines įmones
- Tinkamos teisinės formos pasirinkimas
- Pasauliniai teisinės sistemos variantai
- Atvejo analizė: Teisinis reglamentas Lenkijoje
- Išvada

Įvadas į teisinės verslo formas

•Įvadas:

- Socialinių įmonių apibrėžimas
- Socialinės įmonės verslo veiklą derina su socialiniais tikslais.
- Nesusitelkęs vien į pelno maksimizavimą; teikti pirmenybę socialiniam poveikiui.
- Tinkamos teisinės formos pasirinkimo svarba
- Teisinė forma nustato valdymą, atsakomybę ir finansavimo galimybes.
- Poveikis patikimumui, suinteresuotųjų šalių lūkesčiams ir veiklos lankstumui.
- Kiekvienos šalies savarankiškumas nustatant teisinės formas
- Skirtingos teisinės bazės socialinėms įmonėms visame pasaulyje.
- Kiekviena šalis pritaiko teisinės struktūras socialinių misijų verslui remti.

Esminiai Svarstymai apie Teisinės Formos pasirinkimą

- **Finansų didinimas**

- Teisinė struktūra daro įtaką priėjimui prie dotacijų, paskolų, investicijų.
- Finansavimo šaltinių svarstymas: dotacijos, rėmimas, komercinė veikla.

- **Socialinė nuosavybė.** Bendruomenės užtikrinimas ir sprendimų priėmėjų įtraukimas į valdžią.

- Nuosavybės tipai: savininkas-asmuo, akcininkų nuosavybė, kolektyvinė nuosavybė.

- **Pajamų srautai įmonės veikla**

- Subalansuoti pajamų šaltiniai: rėmimas, kontraktai, produktų pardavimas.
- Pajamų šaltinių teisinės pasekmės, susijusios su mokesčių statusu ir ataskaitų teikimo reikalavimais.

- **Reguliavimas ir ataskaita**

- Atitiktis teisiniams reikalavimams priklauso nuo teisinės struktūros (pvz., metinės ataskaitos).
- Reglamentų poveikis administracinei naštai, ypač mažuose subjektuose.

Teisinės struktūros svarba

Suinteresuotųjų šalių reikalavimai

- Suinteresuotosios šalys (pvz., investuotojai, donoriai, naudos gavėjai) gali reikalauti konkrečių teisinių formų.
- Teisinė struktūra atspindi įsipareigojimą siekti skaidrumo ir atskaitomybės.

Poveikis planuojamai veiklai

- Teisinė forma turi įtakos veiklos apimčiai ir leistinai veiklai.
- Struktūros derinimas su socialine misija ir ilgalaikiais tvarumo tikslais.

Patikimumo didinimas ir apsauga nuo asmeninės atsakomybės

- Teisinis pripažinimas suteikia suinteresuotosioms šalims patikimumo.
- Ribota atsakomybė apsaugo asmenis nuo asmeninės finansinės rizikos.

Bendros socialinių įmonių teisinės struktūros

- **Neįregistruota asociacija**
 - Paprasčiausia forma be atskiro juridinio asmens statuso.
 - Dažnai naudojasi bendruomenės grupės ir mažesnės iniciatyvos.
- **Įmonė apribota garantija**
 - Bendra ne pelno ir labdaros organizacijoms; nariai garantuoja nominalią sumą.
 - Riboja atsakomybę iki garantijos dydžio; tinkamas visuomenės pasitikėjimui.
- **Akcinė bendrovė**
 - Nuosavybė per akcijas; akcininkams paskirstytas pelnas.
 - Leidžia investuoti iš išorės, bet gali teikti pirmenybę pelnui, o ne socialiniams tikslams.
- **Pramoninė ir aprūpinta visuomenė**
 - Kooperatinės nuosavybės modelis; nariai turi lygias balsavimo teises.
 - Derina ekonominę veiklą su socialiniais tikslais; demokratinė kontrolė.
- **Bendrijos interesų įmonė (CIC)**
 - Specialiai socialinėms įmonėms; turto užraktas ir bendruomenės paskirtis.
 - Užtikrina, kad pelnas būtų naudingas bendruomenei; reguliuoja CIC reguliatorius.

Teisinės struktūros įtakoiantys veiksniai pasirinkimą

- **Asmeninė atsakomybė**
 - Asmeninių ir verslo įsipareigojimų atskyrimo svarba.
 - Ribotos atsakomybės struktūros sumažina asmeninę finansinę riziką.
- **Nuosavybės struktūros**
 - Tipai: narys, pajininkas, kooperatyvas.
 - Poveikis valdymui, sprendimų priėmimui ir pelno paskirstymui.
- **Finansavimas, tiek trumpalaikis, tiek ilgalaikis**
 - Teisinė forma turi įtakos galimybėms gauti dotacijas, paskolas ir investicijas.
 - Finansavimo tvarumo ir augimo strategijų svarstymas.

Socialinių įmonių valdymas

- **Valdymo vaidmuo**
- Atsakomybė už strategiją, teisės aktų laikymąsi ir suinteresuotųjų šalių valdymą.
- Valdymo modeliai: direktorių valdyba, narių susirinkimas, patariamąsios tarybos.
- **Valdymo struktūros**
- Hierarchiniai ir dalyvaujamojo valdymo metodai.
- Atspindi misija pagrįstą sprendimų priėmimą ir atskaitomybę.

Pelno paskirstymas socialinėse įmonėse

- **Pelno investavimas**
- Socialinės įmonės teikia pirmenybę reinvesticijoms, siekdamos misijos tvarumo.
- Finansinio gyvybingumo subalansavimas su socialinio poveikio tikslais.
- **Pelno paskirstymo apribojimai**
- Teisinės struktūros (pvz., labdaros organizacijos, CIC) riboja pelno paskirstymą siekiant naudos.
- Pelno panaudojimo derinimas su socialiniais tikslais ir bendruomenės nauda.

Tarptautinės teisės struktūrų perspektyvos

- **Teisinės struktūros:**

- **Naujos teisinės struktūros.**

- Teisinės naujovės, skirtos palaikyti dvigubą misiją visame pasaulyje.

- **Teisinių struktūrų įvairovė**

- Pavyzdžiai: CIC Jungtinėje Karalystėje, L3C JAV, pritaikyti socialinėms įmonėms.

- Prisitaikymas prie kultūrinių, ekonominių ir reguliavimo kontekstų.

- Teisinių bazių įtaka socialinių įmonių plėtrai.

Socialinių Įmonių Kategorijos

- **Prekybos įmonės**
- Darbuotojams arba darbuotojams priklausančios įmonės, turinčios ekonominį atsparumą.
- Įvairios organizacinės struktūros socialiniams ir ekonominiams tikslams subalansuoti.
- **Bendruomenės organizacijos**
- Narystės skatinami subjektai, reinvestuojantys pelną į bendruomenės poveikį.
- Lokalizuoti sprendimai, atitinkantys konkrečius bendruomenės poreikius.
- **NVO ir labdaros organizacijos**
- Ne pelno struktūros, remiančios socialines, aplinkosaugos ar politines priežastis.
- Finansuojama iš aukų, dotacijų ir pajamų iš veiklos, susijusios su misija.
- **Finansų institucijos**
- Kooperatiniai bankai, kredito unijos, orientuotos į narių išmokas.
- Finansinės paslaugos, kurių tikslas yra bendruomenė ir pelno reinvestavimas.

Teisiniai Reglamentai Lenkijoje

Teisiniai reglamentai

Socialinės ekonomikos subjektų (PES) apžvalga

Apibrėžiama pagal Lenkijos socialinės ekonomikos įstatymą.

Tipai: socialiniai kooperatyvai, ergoterapijos dirbtuvės, pelno nesiekiančios įmonės.

Socialinio kooperatyvo ar ne pelno siekiančios įmonės steigimo žingsniai Lenkijoje

Idėjos kūrimas, statuto kūrimas, oficialus steigiamasis susirinkimas, registracijos procesas.

Konkretūs teisiniai reikalavimai ir registracija Nacionaliniame teismų registre (KRS).

Išvada

- **Pagrindinės įžvalgos**
- **Teisinių formų supratimas:** Socialinės įmonės visame pasaulyje veikia pagal įvairias teisinės struktūras, kurių kiekviena skirtingai veikia valdymą, atsakomybę ir finansavimo strategijas.
- **Derinimas su misija:** norint išlaikyti įmonės socialinę misiją ir vertybes, labai svarbu pasirinkti tinkamą teisinę formą.
- **Teisės aktai:** reglamentavimo sistemos įvairiose šalyse labai skiriasi, o tai turi įtakos veiklos lankstumui ir atitikties reikalavimams.

3. Valdymo procesai socialinėje įmonėje, kuriant ir įgyvendinant finansinę strategiją

Turinys

- Socialinių įmonių finansų valdymo įvadas
- Finansinio tvarumo svarba
- Ilgalaikio turto ir kintamųjų sąnaudų supratimas
- Sąnaudų paskirstymo metodai
- Lūžio taško analizė ir lūžio taško apskaičiavimas
- Finansavimo galimybės socialinėms įmonėms
- Socialinių įmonių paramos mechanizmai ES
- Išvada

Įvadas į Socialinių Įmonių Finansinį Valdymą

- **Socialinių įmonių apibrėžimas**
- Organizacijos, turinčios socialinę misiją ir pelno siekiančią veiklą
- **Finansų valdymo tikslai**
- Tvarumo užtikrinimas ir socialinis poveikis
- **Finansų valdymo iššūkiai**
- Finansinio gyvybingumo subalansavimas su socialiniais tikslais

Finansinio Socialinių Įmonių Tvarumo Svarba

- Finansinio tvarumo apibrėžimas
- Gebėjimas generuoti pajamas išlaidoms padengti ir socialinei misijai įvykdyti
- **Reikšmė socialinėms įmonėms**
- Ilgalaikio gyvybingumo ir poveikio užtikrinimas
- **Finansinio tvarumo siekimo strategijos**
- Pajamų šaltinių įvairinimas, išlaidų valdymas

Supratimas apie ilgalaikį turta ir kintamąsias išlaidas

- **Ilgalaikio turto apibrėžimas**
- Turtas, naudojamas verslo veikloje ilgiau nei vienerius metus
- **Ilgalaikio turto pavyzdžiai**
- Mašinos, transporto priemonės, pastatai, biuro įranga
- **Vaidmuo verslo operacijose**
- Kasdienių operacijų ir augimo iniciatyvų palaikymas
- **Kintamų kaštų apibrėžimas ir pavyzdžiai**
- Išlaidos, kurios svyruoja priklausomai nuo gamybos ar paslaugų apimties
- Pavyzdžiai: žaliavos, laikinas darbas, rinkodara
- **Poveikis finansiniam planavimui**
- Kintamų išlaidų valdymas siekiant optimizuoti pelningumą
- **Atvejų analizės**
- Kaip kintamieji kaštai veikia socialinių įmonių finansinius rezultatus

Fiksuotų ir kintamųjų kaštų diferencijavimas socialinėse įmonėse

- **Pagrindinės Fiksuotų Kaštų Charakteristikos**

- Išlieka pastovūs nepriklausomai nuo gamybos apimties
- Pavyzdžiai: nuoma, nuolatinių darbuotojų atlyginimai

- **Kintamųjų kaštų charakteristikos**

- Svyruoja priklausomai nuo verslo veiklos lygio
- Pavyzdžiai: tiesioginės išlaidos medžiagoms, išlaidos komunalinėms paslaugoms, atlyginimai už viršvalandžius

- **Finansų Valdymo Strategijos**

- Išteklių paskirstymas pagal sąnaudų dinamiką

Išlaidų paskirstymo metodai

- **Išlaidų paskirstymo metodų apžvalga**
- Apskaitos metodai (tiesioginės ir netiesioginės išlaidos)
- Inžineriniai metodai (veiklos sąnaudų apskaičiavimas)
- Statistiniai metodai (regresinė analizė)
- **Taikymas socialinėse įmonėse**
- Iššūkiai tiksliai paskirstant išlaidas
- Geriausia efektyvaus išlaidų valdymo praktika

Lūžio taško analizė ir lūžio taško apskaičiavimas

- **Lūžio analizės apibrėžimas ir tikslas**
 - Nustatyti tašką, kai visos pajamos yra lygios bendroms išlaidoms
 - Svarba priimant sprendimus ir planuojant finansus
- **Praktiniai pritaikymai**
 - Nusipelnymo analizės naudojimas kainodaros strategijoms nustatyti
 - Pavyzdžiai iš socialinių įmonių kontekstų
- **Kiekybinė lūžio taško formulė**
- Skaičiavimo ir interpretavimo pavyzdys
- **Vertybe pagrįsta lūžio taško formulė**
- Lyginamoji analizė ir finansinės pasekmės

Socialinės Įmonės Biudžetas ir Pinigų Srautų Prognozavimas

- **Biudžeto valdymas**
 - Panašus į tradicines įmones, bet apima socialinės vertės matavimą.
- **Socialinis poveikis**
 - Socialinių įmokų pinigine vertė (pvz., mokymai, aukos).
- **Planavimas**
 - Svarbu žinoti socialinio poveikio sąnaudas sudarant biudžetą.
 - Pinigų srautų įvertinimas siekiant užtikrinti tvarumą.
- **Pinigų srautų apibrėžimas ir svarba**
- **Pinigų srautų prognozė:** pinigų įplaukų ir išmokų prognozavimas.
- Svarba: užtikrina, kad įmonė gali vykdyti savo įsipareigojimus ir išlikti moki.
- **Komponentai**
- **Pradinis likutis:** Pradinė suma laikotarpio pradžioje.
- **Galutinis likutis:** likusi suma laikotarpio pabaigoje.
- **Įgyvendinimas**
 - Reguliarus prognozuojamų ir faktinių skaičių atnaujinimas ir palyginimas.

Socialinių įmonių finansavimo galimybės

Finansavimo rūšys

Skolinantys bankai: tradicinės paskolos.

Bendruomenės skolintojai: paskolos, orientuotos į socialinę grąžą.

Inkubatoriai ir greitintuvai: paleidimo ir augimo etapų palaikymas.

Sutelktinis finansavimas: lėšų rinkimas iš visuomenės.

Savarankiškas finansavimas: asmeninių išteklių naudojimas įmonei pradėti.

Subsidijos ir dotacijos: Vyriausybės ir ES parama.

Strateginė svarba

Tinkamo finansavimo derinio pasirinkimas siekiant paremti ilgalaikius tikslus.

Socialinių įmonių paramos mechanizmai ES

- **Subsidijos užimtumui:** įmokos už socialiai remtinų asmenų įdarbinimą.
- **Palūkanų subsidijos:** paskolos išlaidų mažinimas.
- **Viešųjų pirkimų nuostatos:** rezervuotos sutartys socialinėms įmonėms.
- **Mokesčių lengvatos:** už reinvestuotą pelną socialiniams tikslams.

Privalumai

- Pagerina tvarumą ir augimą.
- Suteikia finansinį stabilumą ir paramą.

Išvados

Finasinio tvarumo ir socialinio poveikio integravimo svarba

- Sąnaudų struktūros optimizavimo ir pajamų generavimo strategijos
- Nuolatinis finansinių strategijų stebėjimas ir pritaikymas
- Ilgalaikės sėkmės ir socialinės vertės kūrimo užtikrinimas

4. Atvejo analizė

1. Case Study- Panato

This project (2022-1-PL01-KA220-HED-000089820) has been funded with support from the European Commission. This communication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

2. Atvejo Analizė - Todim

TODIM

3. Atvejo Analizė - Alivio

Šaltiniai

1. Yunus M., Building social business, Public Affairs US 2011
2. <https://marketplace.draggingproject.eu/>
3. <https://owies.eu/468/dotacje-2>
4. <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20230000802/O/D20230802.pdf>
5. <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20220001812/U/D20221812Lj.pdf>
6. A renewed EU strategy 2011-14 for Corporate Social Responsibility, COM (2011) 681, [https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/com/com_com\(2011\)0681_/com_com\(2011\)0681_en.pdf](https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/com/com_com(2011)0681_/com_com(2011)0681_en.pdf)
7. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011DC0682>
8. Impact of the European Commission's Social Business Initiative <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8373&furtherPu>
bs

Pagrindiniai simboliai

**Apibrėžimas/teoriniai
pagrindai**

Patarimai

**Papildomi rearsai/
tolesnis temos
nagrinėjimas**

**Mokymas/mokymosi
veiklos**

**Vaizdo
įrašas**

**Atvejo analizė/geroji
patirtis**

Ačiū!

www.innosocial.eu

[@InnoSocialfb](https://www.facebook.com/InnoSocialfb)

Šis dokumentas gali būti kopijuojamas, atgaminamas arba keičiamas pagal anksčiau nurodytas taisykles. Be to, dėkojame dokumento autoriams ir pareiškiame, kad turi būti pateikta aiški nuoroda į visas taikytinas autorių teisių pranešimo dalis.

Visos teisės rezervuotos. © Copyright 2023 InnoSocial

www.innosocial.eu